

РОЛЬ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

Левонян А. А.

Науковий керівник – к.іст.н., доц. Бадєєва Л. І.

Харківський національний університет радіоелектроніки,

каф. українознавства, м. Харків, Україна

Ukrainian culture has been shaped by many outstanding personalities who made significant contributions to literature, music, art, and science. These figures helped to preserve national traditions and develop the cultural identity of Ukraine. Among them are famous writers, poets, artists, composers, and thinkers whose works are known not only in Ukraine but also around the world. Their creativity reflects the history, values, and spirit of the Ukrainian people. Many cultural figures worked in difficult historical periods but continued to promote Ukrainian language and traditions. Their achievements inspire new generations to respect and develop their national heritage. Studying the lives and works of these people helps us better understand Ukrainian culture and its importance in the global cultural space.

Українська культура багата на талановитих поетів, письменників, митців, які не лише творили художні цінності, а й формували національну свідомість. Серед них особливе місце займає Володимир Симоненко – поет, чия творчість стала голосом покоління 1960-х років.

Проблема, яку досліджуємо, полягає у тому, як через поезію можна висловлювати соціальні та моральні цінності нації, відображати почуття народу та боротися за духовну свободу. Симоненко не лише оспівував красу рідної землі, а й підіймав актуальні питання свободи, справедливості та людської гідності, що робить його спадщину важливою для сучасного українського суспільства.

Більшість сучасних досліджень української літератури приділяють значну увагу творчості Василя Симоненка як одного з найяскравіших представників покоління шістдесятників. У наукових працях та літературознавчих дослідженнях розглядаються його поетична спадщина, громадянська позиція та вплив на формування національної свідомості українського суспільства. Дослідники аналізують творчість поета з біографічного та літературознавчого підходів, що дозволяє глибше зрозуміти особливості його поезії та її значення для розвитку української культури. Незважаючи на наявність багатьох праць, творчість Василя Симоненка й надалі залишається актуальним об'єктом дослідження,

оскільки його поезія продовжує впливати на сучасний культурний простір України.

Мета доповіді – показати значення творчості Володимира Симоненка для розвитку української культури та формування національної свідомості, а також проаналізувати головні ідеї його поезії, що залишаються актуальними й сьогодні.

Василь Андрійович Симоненко – один із найвидатніших українських поетів і культурних діячів середини ХХ століття, чия творчість суттєво вплинула на розвиток національної літератури та ідентичності. Народився 8 січня 1935 року в селі Біївці на Полтавщині, де формувалися його перші літературні вподобання й життєві цінності.

Навчався на факультеті журналістики Київського університету, де почав писати й активно розвивати свою творчість. Перші публікації з'явилися у студентській літературній студії, і це сприяло формуванню його поетичного стилю, що поєднував щирість, прямоту та соціальну глибину.

Василь Симоненко разом із Аллою Горською та Лесем Танюком 1962 року виявив місця масових поховань жертв НКВС у Биківні, а також на Лук'янівському та Васильківському кладовищах. Після цього вони звернулися до міської влади з вимогою оприлюднити ці місця та перетворити їх на місця національної пам'яті. Така громадянська позиція викликала негативну реакцію влади, і за поетом було встановлено нагляд. У тому ж році Симоненка жорстоко побили працівники міліції.

3 весни 1963 року стан здоров'я поета різко погіршився, лікарі діагностували рак нирок. Попри проведену операцію, врятувати його не вдалося. Василь Симоненко помер у ніч на 14 грудня 1963 року у віці 28 років. У 1965 році його творчість висували на здобуття Шевченківської премії, однак тоді нагороду він не отримав. Лише через багато років, уже після проголошення незалежності України, внесок поета був належно оцінений. Василю Симоненку посмертно присудили Шевченківську премію за вагомий внесок у розвиток української літератури та за його поетичну спадщину, що стала важливою частиною національної культури.

Попри те, що за життя Симоненка видавали дуже мало, його перша збірка *Silence and Thunder: The Selected Poetry of Vasyl Symonenko* [1] містить найвідоміші твори поета, у яких поєднуються інтимна лірика та гострий протест проти пригнічення української мови та культури. У цій англійській антології його поетична спадщина представлена як універсальне явище, що виходить за межі України та говорить про свободу, гідність і внутрішню боротьбу кожної людини.

Інша важлива книга – *Vasyl Symonenko: Zadyvlyayus u tvoi zinytsi* [2] – антологія українських поезій, де зібрані різні жанри творів В. Симоненка – від ліричних віршів до прозових новел та казок, що дозволяє краще зрозуміти широку палітру його творчого доробку і роль поета у культурному житті України. Ця книга підкреслює, що поезія Василя була не лише художнім явищем, а й культурним чинником, який сприяв формуванню української самосвідомості під час радянського режиму.

Ще одним цінним джерелом є збірки творів В. Симоненка [3], що включають як поетичні збірки, так і прозу, казки та статті – вони показують різноманітність літературної спадщини автора та його внесок у розвиток української культури загалом. У цих виданнях зібрані твори, які були поширені як у друкованому вигляді, так і через самвидав, що свідчить про величезну популярність поета серед читачів і про важливість його творчості для української літературної традиції.

Таким чином, творчість Василя Симоненка є не лише важливим літературним явищем, але й вагомою частиною українського культурного спадку, що продовжує впливати на сучасне суспільство, освітні курси та наукові дослідження культури України. Його поезія поєднує особисту лірику, соціально-політичний пафос та глибоку любов до рідного краю, що робить твори В. Симоненка актуальними й сьогодні. Попри обмежену кількість виданих за життя книг, творчість збереглася завдяки збіркам, антологіям та науковим дослідженням, що дозволяє сучасним читачам оцінити його внесок у літературу та культуру. Симоненко був не лише поетом, але й журналістом і громадським діячем, що підтверджує його активну участь у культурному житті України та вплив на суспільство. Вивчення його творчості дозволяє глибше зрозуміти історичний та соціокультурний контекст української літератури 1960-х років і показує важливість збереження культурної спадщини для майбутніх поколінь.

Список використаних джерел

1. Symonenko V. *Silence and Thunder: The Selected Poetry of Vasyl Symonenko*. New York: Glagoslav Publications. 2018.
2. Symonenko V. *Zadyvlyayus u tvoi zinytsi: Anthology of Ukrainian Poetry*. Kyiv: UMKA. 2020.
3. Symonenko V. *Збірки творів Василя Симоненка*. Kyiv: Nash Format. 2017.
4. Марина Павленко про Павла Тичину, Надію Суровцову, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко / М. Павленко. К.: Грані-Т, 2009. 120 с.